

XXVI. Satamahallinto

Satamalautakunnan v:ltä 1940 antama toimintakertomus oli seuraavan sisältöinen:

Satamalautakunta. *Kokoonpano.* Satamalautakuntaan kuuluivat v. 1940 kauppaneuvos I. Lindfors, puheenjohtajana, filosofiantohtori P. R. Korpisaari, varapuheenjohtajana, sekä jäseninä insinööri V. Castrén, vahtimestari U. Ilmanen, filosofiantohtori H. Ramsay, satamatyöläinen I. Säilä ja lakitieteenkandidaatti G. Norrmén, joka kuoli huhtikuun 30 p:nä, sekä sittemmin osastopäällikkö J. M. Ekebom toukokuun 29 p:stä alkaen. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa oli teknillinen johtaja E. Moring. Lautakunnan kokouksissa piti pöytäkirjaa satamakamreeri E. Candolin joulukuun 1 p:ään saakka ja siitä alkaen v. t. sihteeri filosofiankandidaatti T. Teräs.

Kokoukset y. m. Lautakunta kokoontui kertomusvuonna 12 kertaa. Pöytäkirjain pykäläluku oli 447, saapuneiden kirjeiden luku 730 ja lähetettyjen kirjeiden luku 444; pöytäkirjanotteita annettiin 419.

Satamahallintotoimiston ja sen osastojen päälliköt. Satamalaitosta ja satamahallintotoimistoa johti satamalaitoksen toimitusjohtaja K. W. Hoppu ja osastopäällikköinä toimivat satamaliikenneosastolla satamakapteeni J. A. Lehtonen ja satamakannantaosastolla satamakamreeri E. Candolin.

Satamahallintotoimiston viranhaltijat. Satamalautakunnan sihteeri, filosofianmaisteri A. Kivilinna, joka edellisenä vuonna oli kutsuttu reserviharjoitukseen, kaatui rintamalla helmikuun 11 p:nä, v. t. sihteeriksi valittiin joulukuun 1 p:stä lukien filosofiankandidaatti T. Teräs.

Satamaliikenneosaston viranhaltijat. Huhtikuun 4 p:nä määrättiin tarkastuskonstaapeli M. V. Palmroos toimimaan satamakatsantomiehenä huhtikuun 1 p:stä 1940 lukien. Toukokuun 28 p:nä määrättiin merikapteeni T. I. Saarinen satamajäänsärkijä Herculeksen perämieheksi.

Satamakannantaosaston viranhaltijat. Helmikuun 1 p:nä erosi lämmittäjä K. V. Kolehmainen, jolle kaupunginhallitus tammikuun 25 p:nä myönsi 800 mk:n kuukausieläkkeen. Huhtikuun 30 p:nä myönnettiin toimistoapulaiselle E. M. Voss-Lagerlundille ero toukokuun 1 p:stä lukien, määrättiin filosofiankandidaatti H. Hytönen v. t. toimistoapulaiseksi sekä Viipurin satamalaitoksen kanslisti T. K. Tarvonen ylimääräiseksi toimistoapulaiseksi. Toukokuun 16 p:nä myönsi kaupunginhallitus toimistoapulaiselle E. M. Voss-Lagerlundille 743 mk:n suuruisen osaeläkkeen kuukaudessa toukokuun 1 p:stä 1940 lukien. Vahtimestari K. A. Rantanen joutui sodassa kadoksiin ja ulkoasiainministeriön ilmoituksen mukaan kuoli sotavankeudessa. Toukokuun 28 p:nä määrättiin v. t. vahtimestariksi Viipurin satamalaitoksen vaakaaja M. R. Paronen. Elokuun 13 p:nä otettiin rouva E. Ekebom tilapäiseksi toimistoapulaiseksi yhden kuukauden

ajaksi. Lokakuun 1 p:nä peruutettiin ylioppilas O. Merimaan määräys toimia v. t. toimistoapulaisena ja v. t. toimistoapulaiseksi määrättiin ylioppilas O. Hiltunen. Marraskuun 30 p:nä myönnettiin ero hissikoneen-käyttäjälle A. W. Borgmanille helmikuun 2 p:stä 1941 lukien. Moottori-veneenkuljettaja A. W. Bäckström määrättiin Munkkisaaren tehdasra-kennuksen lämmittäjäksi tammikuun 1 p:n ja toukokuun 1 p:n 1941 väli-seksi ajaksi.

Virkavapaudet. Seuraavat viranhaltijat nauttivat sairauden takia virkavapautta: satamakonstaapeli K. T. Fagerström tammikuun 1 p:stä helmikuun 23 p:ään täysin palkkaedin; toimistoapulainen E. M. Voss-Lagerlund tammikuun 1 p:stä huhtikuun 1 p:ään ilman palkkaa; satama-konstaapeli J. A. Sjöblom huhtikuun 15 p:stä kesäkuun 15 p:ään täysin palkkaedin; jäänsärkijä Otson päällikkö merikapteeni V. Manner elokuun 1 p:stä syyskuun 30 p:ään täysin palkkaedin ja marraskuun 1 p:stä joulu-kuun 31 p:ään virkasäännön mukaisin palkkaedin; laskuttaja A. I. Käll-roos syyskuun 1 p:stä lokakuun 25 p:ään täysin palkkaedin ja joulukuun 9 p:stä saman kuukauden 31 p:ään virkasäännön mukaisin palkkaedin; satamamestari V. Lackström syyskuun 17 p:stä lokakuun 29 p:ään täysin palkkaedin ja siivooja L. K. Sarvio lokakuun 1 p:stä marraskuun 30 p:ään täysin palkkaedin.

Lausunnot. Kaupungin viranomaisille annettiin kertomusvuoden aikana kaikkiaan 25 lausuntoa, joista 8 kaupunginhallitukselle ja 17 kiinteistölautakunnalle.

Kaupunginhallitukselle annettiin seuraavat lausunnot: Helmikuun 13 p:nä satama-alueiden aitaamisesta; ja Oy. Ford ab:n anomuksesta vuokramaksun lykkäämisestä ja vuokran alentamisesta Herne-saaren vuokra-alueista. Huhtikuun 30 p:nä posti- ja lennätinhallituksen anomuksesta kaukokaapelin laskemisesta satama-alueelle. Toukokuun 28 p:nä Herttoniemen tehdaskorttelien ja öljysatama-alueen rakennusjär-jestysehdotuksesta; Lauttasaaren itärannalla olevan kaupungin omista-man alueen järjestelyehdotuksesta; kaasulaitoksen kivihiihtialueen laajen-tamishdotuksesta; ja Helsingfors Simsällskap nimisen seuran anomuksesta sillan rakentamiseksi Kaivopuiston rannasta Uunisaareen. Kesäkuun 26 p:nä kiinteistölautakunnan ehdotuksesta satama-alueen n. s. sinisten alueiden vuokrajärjestelyksi.

Kiinteistölautakunnalle annettiin seuraavat lausunnot: Huhtikuun 2 p:nä Soinne & K:nin oy:n anomuksesta alueen vuokraami-sesta Itämerenkadun varrelta. Huhtikuun 30 p:nä Suomen Mineraali-öljy oy:n anomuksesta Sirpalesaarella olevan vuokra-alueen vuokra-ajan pidentämisestä. Toukokuun 28 p:nä Viipurin Valssimylly oy:n anomuk-sesta saada vuokrata tontit n:ot 13 ja 15 Kulosaarenkadun varrelta. Kesä-kuun 26 p:nä oy. Julius Moser ab:n anomuksesta saada vuokrata alue sataman läheisyydestä; Oy. Saseka ab:n anomuksesta saada vuokrata alue satama-alueelta; ja laivanvarustaja Gustaf B. Thordénin anomuksesta alueen vuokraamisesta Lauttasaaren itärannalta laivatelakkaa varten. Elokuun 13 p:nä Oy. Alkoholiliike ab:n anomuksesta saada rakentaa kapea-raide Salmisaarelle halkojen kuljetusta varten; Jätteiden Huolto oy:n alueen vuokraamista Kyläsaaren täytemaalta koskevasta anomuksesta; Keskusosuusliike Laborin r.l. tontinvaihtoa Herttoniemessä koskevasta tarjouksesta; Oy. John Stenberg ab:n anomuksesta saada varastoida halkoja Pitkäsillan varrelle; ja Rakennusmestari L. Louhoksen alueen

vuokraamista Vellamonkadun varrelta koskevasta anomuksesta. Lokakuun 22 p:nä Asfaltti Oy. Peltonen & K:nit nimisen toiminimen anomuksesta alueen vuokraamisesta Sörnäisten rantatien varrelta. Marraskuun 26 p:nä Rakennusliike Juho L. Aalto nimisen toiminimen alueen vuokraamista Kyläsaaren täytemaalta koskevasta anomuksesta. Joulukuun 3 p:nä Oy. Nobel-Standard ab:n Sörnäisten vuokra-alueiden vuokra-ajan pidentämisanomuksesta; ja Oy. Shell ab:n Sörnäisten vuokra-alueiden vuokra-ajan pidentämistä koskevasta anomuksesta. Joulukuun 30 p:nä Soinne & K:ni oy:n vuokraajan pidentämisanomuksesta Lauttasaarenkadun varrelta vuokrattuun tonttiin.

Hyväksytyt piirustukset. Satamalautakunta hyväksyi seuraavat rakennuspiirustukset: Huhtikuun 2 p:nä Munkkisaaren tehdasrakennuksen väestönsuojan piirustukset; huhtikuun 2 p:nä ja toukokuun 28 p:nä Munkkisaaren Mylly oy:n lisärakennuksen piirustukset; huhtikuun 30 p:nä ja kesäkuun 26 p:nä metsähallituksen Itämerenkadun tontille n:o 20 rakennettavan puuhiilivarastosuojan piirustukset; huhtikuun 30 p:nä Oy. K. Pilack & Co ab:n Itämerenkadun tontille n:o 14 rakennettavan varastokatoksen piirustukset; elokuun 13 p:nä F. O. Åkerman & Son nimisen toiminimen Katajanokan varastotontilla n:o 8 sijaitsevan rakennuksen tulisijan piirustukset; lokakuun 1 p:nä Suomen Kaapelitehdas oy:n Salmisaaren kortteliin n:o 184 rakennettavan uuden tehdasrakennuksen piirustukset; lokakuun 22 p:nä Laatikko oy:n Lauttasaarenkadun tonteille n:ot 29 ja 30 rakennettavan väliaikaisen varastorakennuksen piirustukset; marraskuun 26 p:nä tehtailija F. H. Lindroosin Katajanokan korttelin n:o 190 tontille n:o 15 rakennettavan varastorakennuksen piirustukset, Ruoholahden Lautatarha oy:n Ruoholahdenkadun tontilla n:o 1 sijaitsevan ruokailuhuoneen tulisijan piirustukset ja Vaasan Höyrymylly oy:n Munkkisaaren tehdaskorttelin n:o 177 rakennettavan lisärakennuksen piirustukset; joulukuun 30 p:nä Betoni- ja Puurakennus oy:n Lauttasaarenkadun tontille n:o 7 a rakennettavan varastorakennuksen piirustukset ja tullikamari I:n tullivirkailijoita varten suunnitellun ruokailuhuoneen piirustukset.

Maa- ja vesialueiden vuokra-asiat. Helmikuun 13 p:nä luovutettiin Katajanokalla sijaitseva satamatyöntekijäin ruokailuhuone korvauksetta tilapäisesti Rannikkotykistörykmentti I:n käytettäväksi sotilaiden odotushuoneena. Helsingfors Konserv ab:n vuokranalennusanomus hylättiin. Oy. Radiator ab:n Ruoholahden varastoaluetta n:o 38 koskeva vuokrasopimus siirrettiin Metallivarasto oy:lle. Huhtikuun 2 p:nä hylättiin merivartiolaitoksen esitys Kellosaaren lentohallin vuokra-ajan pidentämisestä; J. K. Koivusen ja P. O. Kivimäen irtisanoma Katajanokan korttelissa n:o 191 olevaa varastotonttia koskeva vuokrasopimus hyväksyttiin päättyneeksi huhtikuun 1 p:nä; huhtikuun 30 p:nä pidennettiin Akateemisen ilmasuojeluyhdistyksen Ruoholahdessa sijaitsevan varastoalueen n:o 16 vuokra-aikaa heinäkuun 1 p:ään 1940 saakka; Oy. Alkoholiliike ab. sai luvan pitää hallussaan Katajanokalta vuokraamansa alueet kesäkuun 30 p:ään 1940 saakka; Betoni- ja Puurakennus oy:n anomus saada vuokrata Ruoholahden varastoalue n:o 7 b hylättiin; Oy. Concrete ab:ltä päätettiin veloittaa vuokraa toiminimen Katajanokalta vuokraamasta alueesta lokakuun 1 p:stä 1939 alkaen, kunnes toiminimi poistaa alueelle rakentamansa katoksen; Aug. Eklöf ab:n Vanhankaupunginlahdelta vuokraama vesialue hyväksyttiin v:n 1940 ajaksi supistettavaksi 6,000 m²:ksi 2,000 mk:n vuosivuokrasta; Eteläsatamasta vuokrattiin kalantukkuuhyntipaikat E.

Erikssonille, I. Erikssonille, A. Grönroosille ja Kalakomppania oy:lle; kalakauppias M. Kontion Eteläsataman kalantukkuvuontipaikkaa koskeva vuokrasopimus merkittiin päättyneeksi marraskuun 1 p:nä 1939; Kiinteistötoimiston talo-osastolle vuokrattiin Ruoholahden varastoalue n:o 14 a huhtikuun 1 p:stä lukien 1 kuukauden irtisanomisajoin 20 mk:n vuosivuokrasta m²:ltä; vuokraaja E. Koskenrannan vuokra ruokailukojusta alennettiin v:n 1940 ajaksi 2,000 mk:ksi; Suomi-Filmi oy:lle vuokrattiin huoneisto Munkkisaaren tehdasrakennuksesta toukokuun 1 p:stä alkaen 6 kuukauden irtisanomisajoin 1,300 mk:n kuukausivuokrasta; Helsingin Makasiini oy:n kanssa tehtiin sopimus Länsisataman K-makasiinin huoneistoista; Eteläsatamasta vuokrattiin kalantukkuvuontipaikka Uudenmaan Kala oy:lle; Munkkisaaren Mylly oy:n Munkkisaaresta vuokraaman alueen vuokrasopimukset siirrettiin Vaasan Höyrymylly oy:lle; Gustav Paulig & K:nille vuokrattiin Katajanokalta 750 m²:n suuruinen halkovarastoalue kesäkuun 1 p:stä lukien vuodeksi 20 mk:n vuosivuokrasta m²:ltä; Rauta- ja Konetarve oy:lle vuokrattiin Katajanokalta 2,000 m²:n suuruinen alue heinäkuun 1 p:stä alkaen 6 kuukauden irtisanomisajoin 15 mk:n vuosivuokrasta m²:ltä heinäkuun 1 p:ään 1943 saakka, josta alkaen vuosivuokra on 20 mk m²:ltä. Kesäkuun 26 p:nä vuokraaja A. Ahrenbergin ruokailukojun vuokra alennettiin 1,500 mk:ksi v:n 1940 ajaksi; J. K. Koivuselle ja P. O. Kivimäelle vuokrattiin Katajanokan korttelista n:o 191 750 m²:n suuruinen varastoalue huhtikuun 1 p:stä lukien 3 kuukauden irtisanomisajoin 15 mk:n vuosivuokrasta m²:ltä; Vuokraaja S. Lindénin ruokailukojun vuokra alennettiin 300 mk:ksi v:n 1940 ajaksi. Oy. Tieaineen anomus Hernesaarelta vuokraamansa tontin vuokramaksun lykkäämisestä ja alentamisesta hylättiin. Elokuun 13 p:nä pidennettiin Akateemisen ilmasuojeluyhdistyksen Ruoholahden varastoaluetta n:o 16 koskeva vuokrasopimus joulukuun 1 p:ään 1940 saakka. Kiinteistötoimiston talo-osastolle vuokrattiin Verkkosaaren ja Arabian raiteen väliseltä alueelta 9,700 m²:n suuruinen varastoalue syyskuun 1 p:stä lukien 1 kuukauden irtisanomisajoin 18 mk:n vuosivuokrasta m²:ltä. Helsingin Puhelinyhdistykselle vuokrattiin Merisatamasta 1,000 m²:n suuruinen halkovarastoalue toukokuun 14 p:stä alkaen. Syyskuun 3 p:nä hyväksyttiin Katajanokan korttelissa n:o 191 sijaitsevaa 750 m²:n suuruista varastoaluetta koskevan vuokrasopimuksen siirto J. B. Hartellille 20 mk:n vuosivuokrasta m²:ltä lokakuun 1 p:stä alkaen 3 kuukauden irtisanomisajoin. Lasittajain Keskus oy:n ja rakennusmestari K. Viuhkosen vuokrasopimukset Ruoholahden varastoalueesta n:o 29 b sekä rakennusmestari L. E. Lehtisen vuokrasopimus Ruoholahden varastoalueesta n:o 29 a irtisanottiin. Lokakuun 1 p:nä vuokrattiin Laatikko oy:lle Ruoholahden varastoalueet n:ot 29 a ja 29 b, yhteensä 900 m², lokakuun 1 p:stä lukien 6 kuukauden irtisanomisajoin 15 mk:n vuosivuokrasta m²:ltä huhtikuun 1 p:ään saakka ja mainitusta päivästä lähtien 20 mk:n vuosivuokrasta m²:ltä; Oy. Talolan vuokraoikeutta Hietasaarelta vuokraamansa tonttiin jatkettiin osittain kesäkuun 30 p:ään 1941 saakka; Tikan Pojat oy:n Ruoholahden varastoaluetta n:o 5 a koskeva vuokrasopimus irtisanottiin; Vaasan Höyrymylly oy:lle varattiin etuoikeus Suomen Kaapelitehdas oy:ltä vapautuvaan Munkkisaaren tonttiin. Lokakuun 22 p:nä vuokrattiin tehtailija F. H. Lindroosille 400 m²:n suuruinen Linnankadun tontti n:o 15, marraskuun 1 p:stä lukien 6 kuukauden irtisanomisajoin 25 mk:n vuosivuokrasta m²:ltä. Marraskuun 26 p:nä vuokrattiin Axel

Holmström oy:lle Katajanokan varastosuojasta n:o 11 400 m²:n suuruinen tila marraskuun 1 p:stä lukien 1 kuukauden irtisanomisajoin 2,000 mk:n kuukausivuokrasta sekä Eteläsataman varastosuojasta n:o 1 605 m²:n suuruinen tila marraskuun 15 p:stä lukien 1 kuukauden irtisanomisajoin 10 mk:n kuukausivuokrasta m²:ltä; F. H. Lindroosin Kruunuvuorenkadun tonttia n:o 12 koskeva vuokrasopimus siirrettiin tammikuun 1 p:stä 1941 alkaen Valtameri oy:lle ja F. H. Lindroosille vuokrattiin Linnankadun korttelista n:o 190 400 m²:n suuruinen alue joulukuun 1 p:stä alkaen 6 kuukauden irtisanomisajoin 20 mk:n vuosivuokrasta m²:ltä. Ruoholahden 230 m²:n suuruinen varastoalue n:o 5 a, jolta sen vuokraaja, Tikan Pojat oy., raastuvan-oikeuden päätöksellä oli häädetty, vuokrattiin liikkeenharjoittaja A. S. Palmulle tammikuun 1 p:stä 1941 alkaen 3 kuukauden irtisanomisajoin 20 mk:n vuosivuokrasta m²:ltä; Suomen Kaapelitehdas oy:n Salmisaaren korttelista n:o 784 kaupungin kanssa tekemä vuokrasopimus vahvistettiin väliaikaiseksi; Valtameri oy:lle vuokrattiin Kruunuvuorenkadun tontista n:o 12 750 m²:n suuruinen varastoalue tammikuun 1 p:stä 1941 alkaen 3 kuukauden irtisanomisajoin 20 mk:n vuosivuokrasta m²:ltä. Oy. Wetek ab:lle vuokrattiin 410 m²:n suuruinen Ruoholahden varastoalue n:o 7 b, tammikuun 1 p:stä 1941 alkaen 3 kuukauden irtisanomisajoin 20 mk:n vuosivuokrasta m²:ltä. Joulukuun 3 p:nä irtisanoi Oy. Nobel-Standard ab. Ruoholahden bensinikioskin petroolimittaria koskevan vuokrasopimuksen. Joulukuun 30 p:nä liitettiin täydentävä lisäsopimus Oy. Ford ab:n Hernesaaren aluetta koskevaan vuokrasopimukseen. Ab. Mercantile oy:n vuokraoikeutta Länsisataman korttelin n:o 267 tonttiin puollettiin pidennettäväksi 5 vuodella heinäkuun 1 p:stä 1944 alkaen. Vesijohtoliike Huber oy:lle vuokrattiin Ruoholahden varastoalueet n:ot 40 ja 41, yhteensä 1,970 m², tammikuun 1 p:stä 1941 alkaen 6 kuukauden irtisanomisajoin 20 mk:n vuosivuokrasta m²:ltä.

Tuulaakimaksu. Koska joulukuun 14 p:nä 1935 annettu laki tuulaakimaksun perusteista v:ksi 1936—40 päättyi joulukuun 31 p:nä 1940, teki lautakunta huhtikuun 2 p:nä esityksen kaupunginhallitukselle, että tämä tekisi esityksen valtioneuvostolle uuden lain säätämiseksi. Kaupunginhallitus teki huhtikuun 11 p:nä esityksen asiasta valtioneuvostolle ja joulukuun 13 p:nä annettiin laki tuulaakimaksun laskemisen perusteista v. 1941—45, jonka nojalla valtioneuvosto määräsi, että tuulaakimaksua saadaan Helsingissä kantaa mainittuina vuosina 2 % tullimaksusta.

Satamamaksujen korottaminen. Suomen Satamaliiton hallituksen aloitteesta teki lautakunta lokakuun 22 p:nä esityksen kaupunginhallitukselle, että kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi ja sisäasiainministeriön vahvistettavaksi jätettäisiin ehdotus satamamaksujen väliaikaiseksi korottamiseksi 50 %:lla v:ksi 1941 ja 1942. Sisäasiainministeriö vahvisti sittämmin joulukuun 23 p:nä kaupunginvaltuuston marraskuun 20 p:nä tekemän päätöksen, jonka mukaan voimassa olevan satamamaksutaksan 1, 3 ja 4 §:ssä vahvistetut maksut korotettiin väliaikaisesti 50 %:lla 2 vuoden ajaksi tammikuun 1 p:stä 1941 alkaen.

Pakkahuoneen ulkopuolella toimivan vaakamestarin taksaa muutettiin lautakunnan päätöksellä lokakuun 1 p:nä siten, että palkkiota suoritetaan 22 mk jokaiselta alkavalta tunnilta, vähimmän maksun ollessa 30 mk.

Liikennemaksutaksan tulkinta. Kesäkuun 26 p:nä päätti lautakunta Satamaliiton hallituksen tulkintoihin yhtyen, että näkinenkärouhe eli simpukkakalkki kohdistetaan liikennemaksutaksan nimikkeeseen 23/1

sekä, että lahjana ulkomailta tänne tuoduista elintarpeista ja vaatetus-tavaroista, joista ei ole kannettu tullia, ei ole kannettava liikennemaksua, koska ne ovat liikennemaksutaksan yleisten perusteiden 5 §:n b kohdan mukaan katsottavat maksuvapaiksi.

Vallitsevan tilanteen johdosta on Helsingin sataman varastosuojiiin purettu säilytettäväksi vientitavaraa, jotka ovat lähetetyt jostakin muusta Suomen satamasta, tällaista tavaraa vietäessä Helsingistä ulkomaille katsotaan lautakunnan päätöksen mukaisesti tavara samanlaiseksi, joka uudestilastattuna viedään täältä ulkomaille ja siitä kannetaan B taulukon mukaiset liikennemaksut.

Sataman mainostaminen. Kertomusvuoden aikana julkaistiin mainos-ilmoituksia saksalaisessa merenkulkulehdessä Hansassa ja berliiniläisen kustantamon Hoppenstedt & Co:n julkaisemassa Itämeren satamia koskevassa käsikirjassa sekä kotimaisissa aikakauslehdissä Kauppias ja Teollisuuslehti.

Tullisäännön muuttaminen. Huhtikuun 10 p:nä teki satamalaitoksen toimitusjohtaja Suomen Satamaliitolle esityksen, että Satamaliitto kääntyisi valtiovarainministeriön puoleen pyytäen sen toimenpiteitä, että tullisäännön 137 §:n tulkitsemisesta annettaisiin tullikamareille asianmukaiset ohjeet, koska eräs tullikamari oli kieltäytynyt valvomasta, että kaupungille tulevat maksut olivat suoritettut, ennenkuin tavara annettiin ulos tullista. Valtiovarainministeriö Satamaliiton esitystä käsitellessään pyysi lähetteellään kesäkuun 4 p:ltä lausuntoa asiasta satamalaitoksen toimitusjohtajalta, joka elokuun 9 p:nä lausunnossaan esitti näkökohdat, jotka oli kaupunkien etuja silmälläpitäen otettava huomioon, koska kaupungit kustantavat tullilaitoksen käytettäväksi asetetut kallit rakennukset. Jättäessään lausuntansa henkilökohtaisesti valtiovarainministeriön kansliapäällikölle oli satamalaitoksen toimitusjohtaja tässä tilaisuudessa kosketellut myöskin tullilaitoksen suhtautumista niihin anomuksiin, jotka koskivat kaupungeille tulevien maksujen kantamista tullikamarien toimesta, mistä on määräys tullisäännön 11 §:ssä. Sittenmin oli valtiovarainministeriön kansliapäällikkö varannut satamalaitoksen toimitusjohtajalle tilaisuuden suullisesti esittää lausuntonsa ehdotuksesta tullisäännön 11 §:n muuttamisesta niin, että suostumuksen kaupungin maksujen kantamisesta tullikamarien toimesta antaa valtiovarainministeriö, ja että milloin tullilaitos ei kanna kaupungille tulevia maksuja, ei tavaraa ole luovutettava tullilaitoksen hallusta, ennenkuin kaupungille tulevat maksut on suoritettu tai niistä asetettu vakuus. Ne huomautukset, jotka satamalaitoksen toimitusjohtaja oli tehnyt, olikin otettu huomioon, ja tullisäännön muuttamisesta annettiin syyskuun 20 p:nä asetus.

Kaupungille tulevien maksujen kantaminen tullikamarien toimesta. Satamalautakunnan aloitteesta teki kaupunginhallitus lokakuun 31 p:nä esityksen valtiovarainministeriölle kaupungille tulevien maksujen kantamisesta tullikamarien välityksellä. Valtiovarainministeriön päätöksen joulukuun 5 p:ltä 1940 mukaisesti saadaan kantaa Helsingin kaupungille tulevat tuulaaki- ja liikennemaksut Helsingin II tullikamarissa seuraaviin ehdoin:

kaupunki asettaa tullikamariin tarpeellisen määrän omia virkamihiään, jotka kaupungille tulevien ilmoituskirjakappaleiden perusteella suorittavat tuulaaki- ja liikennemaksujen veloituksen;

tullikamari toimittaa tullilaskun yhteydessä sanottujen maksujen kannon;

kaupunki huolehtii veloituksen tarkastuksesta, jota varten kaupungin virkamiehelle on varattava tilaisuus tullikamarin virkamiehen avustamana päivittäin verrata omat veloituksensa tullikamarin asianomaiseen tuontipäiväkirjaan vietyihin kaupungin maksuihin;

kaupunki suorittaa maksujen peruutukset ja kantaa jälestäpäin mahdolliset lisämaksut;

kaupunki hankkii kuukausittain tapahtuvaa tilitystä varten tarvittavat kaavakkeet; sekä

kaupunki suorittaa tästä lisätyöstä valtiolle kantopalkkiota 10 % kulta-kin kuukaudelta tilitetystä määrästä, kuitenkin enintään 3,000 mk kuukaudelta.

Liikennemaksujen kantamisesta sellaisesta tavarasta, joka ulkomailta on tuotu Helsingin satamaan ja tullivarastoon siirtämättä tullaamattomana viedään edelleen toiseen tullikamariin siellä tullattavaksi, päätti valtiovarainministeriö, että kaupungissa, jossa kaupungille tulevien maksujen kanto on annettu tullikamarin tehtäväksi, tullikamarin asiana on kuukausittain tilittää myös Helsingin kaupungille tulevat osaliikennemaksut, josta toimituksesta on valtiolle pidätettävä palkkiona 5 % kulloinkin tilitetystä määrästä.

Sitä vastoin kaupungissa, jossa kaupunki itse kantaa tuulaaki- ja liikennemaksunsa, on luonnollisempaa, että kertyneistä liikennemaksuista Helsingin kaupungille tulevien osuuksien tilityksestä asianomainen kaupunginviranomainen huolehtii.

Edellä olevan valtiovarainministeriön päätöksen perusteella päätti lautakunta joulukuun 30 p:nä antaa tullikamari II:n tehtäväksi kantaa kaupungille tulevat tuulaaki- ja liikennemaksut 10 %:n kantopalkkiosta.

Edelleen lautakunta päätti, että Helsingin kaupungille kuuluvien kauttakulkuliikennemaksujen kanto seuraavissa kaupungeissa annetaan tullikamareille, nimittäin Hämeenlinnassa, Iisalmessa, Joensuussa, Jyväskylässä, Lahdessa, Loviisassa, Savonlinnassa ja Torniossa.

Helsingin kaupungilla on sopimus liikennemaksujen kannosta kauttakuluttavarasta seuraavien kaupunkien kanssa: Kotka, Porvoo, Turku, Rauma, Pori, Vaasa, Pietarsaari, Kokkola ja Tampere.

Seuraaviin kaupunkeihin osoitetusta kauttakuluttavarasta on täällä kannettava liikennemaksua 2 mk 100 kg:lta brutto, koska näiden kaupunkien kanssa ei ole sopimusta ja koska valtiovarainministeriön päätöksen mukaan myöskään tullikamarit eivät näissä saa kantaa kaupungille tulevia maksuja, nimittäin Uuteenkaupunkiin, Haminaan, Tammisaareen, Kristiinankaupunkiin, Raaheen, Ouluun, Kemiin, Kuopioon ja Mikkeeliin.

Vanhankaupunginlahden rauhoitetun alueen kalastuskiellon kumoamiseksi väliaikaisesti v:n 1940 ajaksi teki lautakunta toukokuun 28 p:nä esityksen kaupunginhallitukselle, jonka esityksen tämä hyväksyi kesäkuun 6 p:nä.

Hankinnat. Huhtikuun 30 p:nä teki lautakunta esityksen kaupunginhallitukselle määrärahan myöntämisestä kaluston hankkimiseksi Jätkäsaaren K-makasiinissa olevaan satamakonnaapeliin päivystyshuoneeseen. Kaupunginhallitus myönsi toukokuun 3 p:nä tarkoitukseen 700 mk. Marraskuun 7 p:nä myönsi kaupunginhallitus 8,900 mk kirjoituskoneen hankkimiseksi satamakannantaosastolle. V. 1939 satamalautakunnan tilaama 250 tonnin vesiproomu valmistui marraskuussa.

Rakennusasiat. Lokakuun 1 p:nä teki lautakunta esityksen Jalokoivu oy:n anomuksesta, että Lönnrotinkadun sillan alaiselle alueelle vedettäisiin rautatieraide. Kaupunginvaltuusto hyväksyi esityksen lokakuun 9 p:nä päättäen merkitä v:n 1941 talousarvioon 400,000 mk:n suuruisen määrärahan, josta yleisten töiden lautakunta oikeutettiin käyttämään 330,000 mk jo kertomusvuonna. Marraskuun 11 p:nä teki lautakunta esityksen kaupunginhallitukselle, että tullikamari III:n hissien korjaamiseksi myönnettäisiin 52,100 mk. Kaupunginhallitus myönsi marraskuun 28 p:nä pyydetyn määrärahan. Joulukuun 30 p:nä teki lautakunta esityksen kaupunginhallitukselle oy. Mercantile ab:n anomuksesta eräiden rai- teiden rakentamiseksi Tarmonkadulle Länsisatamaan.

Laituripituus ja satamalaitteet. Laituripituus — veden syvyyden ollessa vähintään 2 m tai enemmän — oli kertomusvuoden lopussa 5,745 m, kun se edellisen vuoden lopussa oli 5,565 m. Kertomusvuoden kuluessa valmistui 90 m:n pituinen Hernesaaren laituri, joka on tarkoitettu etupäässä Oy. Ford ab:n käytettäväksi, sekä 90 m:n pituinen Lauttasaarenrannan laituri Salmisaarella etupäässä Oy. Alkoholiliike ab:n ja Suomen Kaapeli- tehdas oy:n käytettäväksi. Näiden kummankin laiturin rakentaminen sisältyi niihin sopimuksiin, joita kaupunki edellä mainittujen toimimien kanssa oli tehnyt alueen joko myynnistä tai vuokraamisesta. Makasiini- rannan laiturille edellisenä vuonna tilatut kaksi 5 tonnin nostokurkea asennettiin paikoilleen. Länsisatamassa valmistui myöskin neljä Hel- singin Makasiiniosakeyhtiön tilaamaa uutta nostokurkea. Nostokurkia oli satamassa vuoden lopussa 45 kappaletta. Makasiinien lattia-ala oli 129,521.5 m² ja satamaraiteen pituus 61,273 m.

Kun vuoden alussa satamalaitoksen hallintaan siirtyi uusia alueita, oli satamalautakunnan hallinnassa oleva maa-alue 119 ha ja vesialue 3,053 ha. Satama-alueella oli varastopaikkoja 323,348 m². Kirjallisella sopimuksella vuokrattuja varastoalueita oli vuoden lopussa 168,134 m², lukuunottamatta Helsingin Makasiiniosakeyhtiölle vuokrattuja alueita.

Satamaliikenne. Helsingin satamaan saapui kertomusvuoden aikana 3,864 alusta, joiden nettovetomäärä oli 616,036 rekisteritonnia, ja sata- masta lähti 3,846 alusta, joiden nettovetomäärä oli 607,184 rekisteritonnia. Edellisenä vuonna saapui 8,341 alusta, joiden nettovetomäärä oli 2,080,750 rekisteritonnia ja lähti 8,370 alusta, joiden nettovetomäärä oli 2,096,799 rekisteritonnia. Kertomusvuonna saapuneiden alusten luku väheni 4,477:llä ja vetomäärä 1,464,714 nettorekisteritonnia eli 70.4 % sekä lähteneiden alusten luku väheni 4,524:llä ja vetomäärä 1,489,615 nettorekisteritonnia eli 71.0 %.

Helsingin satamassa käyneiden alusten luku- ja vetomäärä eri kuukau- sina oli seuraava:

Kuukausi	Saapuneet alukset						Lähteneet alukset					
	Ulkomainen merenkulku		Rannikko-liikenne		Yhteensä		Ulkomainen merenkulku		Rannikko-liikenne		Yhteensä	
	Luku-mää-rä	Nettoveto-määrä, rek. tonnia	Luku-mää-rä	Nettoveto-määrä, rek. tonnia	Luku-mää-rä	Nettoveto-määrä, rek. tonnia	Luku-mää-rä	Nettoveto-määrä, rek. tonnia	Luku-mää-rä	Nettoveto-määrä, rek. tonnia	Luku-mää-rä	Nettoveto-määrä, rek. tonnia
Tammikuu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Helmikuu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Maaliskuu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Huhtikuu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Toukokuu	75	42,550	252	5,818	327	48,368	51	20,407	221	4,891	272	25,298
Kesäkuu	144	81,205	567	23,536	711	104,741	151	81,153	548	22,674	699	103,827
Heinäkuu	112	58,735	529	22,166	641	80,901	111	63,191	564	23,344	675	86,535
Elokuu	85	50,310	470	20,778	555	71,088	91	59,386	456	20,258	547	79,644
Syyskuu	105	61,705	359	13,996	464	75,701	103	61,164	366	13,932	469	75,096
Lokakuu	107	65,187	438	16,758	545	81,945	110	66,460	442	17,118	552	83,578
Marraskuu	104	66,945	350	14,766	454	81,711	100	64,343	352	14,025	452	78,368
Joulukuu	87	63,507	80	8,074	167	71,581	90	66,403	90	8,435	180	74,838
Yhteensä	819	490,144	3,045	125,892	3,864	616,036	807	482,507	3,039	124,677	3,846	607,184
NäistäH:stä.												
kotoisin:												
kaikkiaan	294	190,166	86	4,901	380	195,067	289	186,862	86	4,905	375	191,767
%	35.9	38.8	2.8	3.9	9.8	31.7	35.8	38.7	2.8	3.9	9.8	31.6

Ulkomainen merenkulku. Saapuneiden alusten luku oli kertomusvuonna 1,403 eli 63.1 % ja vetomäärä 1,297,821 nettorekisteritonnia eli 72.6 % sekä lähteneiden alusten luku 1,425 eli 63.8 % ja vetomäärä 1,318,410 nettorekisteritonnia eli 73.2 % pienempi kuin edellisenä vuonna.

Rannikkoliikenne. Saapuneiden alusten luku oli kertomusvuonna 3,074 eli 50.2 % ja vetomäärä 166,893 nettorekisteritonnia eli 57.0 % sekä lähteneiden alusten luku 3,099 eli 50.5 % ja vetomäärä 171,205 nettorekisteritonnia eli 57.9 % pienempi kuin edellisenä vuonna.

Ulkomainen tavaraliikenne. Helsingin sataman kautta saapui kertomusvuonna ulkomailta meritse tavaraa 599,819 painotonna ja lähti ulkomaille 68,808 painotonna; koko ulkomainen tavaraliikenne oli siis 668,627 painotonna. Edellisenä vuonna olivat vastaavat luvut 1,144,502, 223,026 ja 1,367,528. Tuonti väheni kertomusvuonna 544,683 painotonna eli 47.6 % ja vienti 154,218 painotonna eli 69.1 %. Koko ulkomainen tavaraliikenne väheni 698,901 painotonna eli 51.1 %.

Tuontitavarat jakaantuivat v. 1940 ja 1939 seuraaviin pääryhmiin:

Tavaralaji	1940 Painotonna	1939 Painotonna
Kappaletavara	117,635	314,833
Vilja	20,324	26,709
Kivihiili ja koksi	340,989	467,577
Öljyt	6,440	140,579
Lannoitusaineet	23,354	12,603
Metalli ja metalliteokset	20,858	42,136
Sahattu puutavara	—	1,123
Muu puutavara	35	4,368
Muu tavara	70,184	134,574
Yhteensä	599,819	1,144,502

Vientitavarat jakautuivat v. 1940 ja 1939 seuraaviin pääryhmiin:

Tavaralaji	1940	1939
	Painotonna	Painotonna
Sahattu puutavara	3,632	52,307
Muu puutavara	20,827	11,879
Puuhioke ja selluloosa	5,511	30,939
Paperi	8,593	33,562
Pahvi ja kartonki	2,146	5,723
Faneeri	4,990	14,502
Kappaletavara	18,477	65,235
Malmit	—	106
Muu tavara	4,632	8,773
Yhteensä	68,808	223,026

Sahattua puutavaraa vietiin 1,297 standerttia; edellisen vuoden vastaava luku oli 18,681. Muuta puutavaraa vietiin 43,001 m³, edellisen vuoden vastaava luku oli 23,536 m³.

Tuonti ja vienti jakaantuivat kertomusvuonna eri kuukausien kesken seuraavasti:

Kuukausi	Tuonti, painotonna	Vienti, painotonna	Yhteensä, painotonna
Toukokuu	48,310	2,350	50,660
Kesäkuu	104,753	5,856	110,609
Heinäkuu	78,654	3,229	81,883
Elokuu	58,809	10,774	69,583
Syyskuu	72,641	12,059	84,700
Lokakuu	83,591	9,182	92,773
Marraskuu	79,246	9,444	88,690
Joulukuu	73,815	15,914	89,729
Yhteensä	599,819	68,808	668,627

Suomalaiset alukset toivat Helsinkiin ulkomailta tavaraa 350,176 painotonna eli 58.4 % Helsingin tuonnista ja ulkomaiset alukset 249,643 painotonna eli 41.6 %, suomalaiset alukset veivät Helsingistä 33,506 painotonna eli 48.7 % ja ulkomaiset alukset 35,302 painotonna eli 51.4 %. Koko Helsingin ulkomaan tavaraliikenteestä tuli suomalaisten alusten osalle 383,682 painotonna eli 57.4 % ja ulkomaisten alusten osalle 284,945 painotonna eli 42.6 %. Edellisenä vuonna tuotiin tavaraa suomalaisilla aluksilla 56.6 % ja ulkomaisilla 43.4 % ja vietiin suomalaisilla aluksilla 60.2 % ja ulkomaisilla 39.8 %, tullen siten koko tavaraliikenteestä suomalaisten alusten osalle 57.3 % ja ulkomaisten osalle 42.7 %.

Kotimainen tavaraliikenne. Helsingin satamaan saapui kotimaasta vesitse tavaraa 182,482 painotonna ja lähti 5,076 painotonna. Koko kotimainen tavaraliikenne oli siis 187,558 painotonna. Edellisen vuoden vastaavat luvut olivat 407,684, 63,325 ja 471,009. Vähennys koko liikenteessä oli 283,451 painotonna eli 60.2 %. Kotimaahan kohdistuvaa tavaraliikennettä valaisevat alla olevat numerotiedot

Tavaraa saapui seuraavasti:

Tavaralaji	1940	1939	1940	1939
	m ³	m ³	Painotonna	Painotonna
Sahattu puutavara	10,318	7,698	6,191	4,619
Halot	47,571	124,784	28,543	74,871
Muu pyöreä puutavara	11,879	1,289	7,128	903
Hiekka	70,011	163,086	105,017	244,629
Tiilet	9,650	6,295
Kalkki ja sementti	17,589	60,020
Öljyt.....	.	.	5,581	5,350
Kasvikset	311	212
Vilja	113	1,317
Kalat	803	836
Paperi ja selluloosa	968	3,385
Muu tavara.....	.	.	588	5,247
Yhteensä	.	.	182,482	407,684

Tavaraa lähetettiin seuraavasti:

Tavaralaji	1940	1939	1940	1939
	m ³	m ³	Painotonna	Painotonna
Öljyt.....	.	.	2,521	44,624
Sokeri	20	1,698
Kappaletavara	165	9,735
Kivihili ja koksi	1,226	547
Pyöreä puutavara	—	10,335	—	4,651
Muu tavara.....	.	.	1,144	2,070
Yhteensä	.	.	5,076	63,325

Rautatieliikenne. Helsingin satamien rautatieliikennettä valaisee seuraava taulukko:

Satama	Saapuneet vaunut		Lähteneet vaunut		Saapunut tavara		Lähetetty tavara	
	kuormattuina	tyhjinä	kuormattuina	tyhjinä	kalkkiaan	siitä täysinä vaunu-kuormina	kalkkiaan	siitä täysinä vaunu-kuormina
Länsisatama	33,593	4,760	23,682	14,671	400,814	398,483	266,332	265,576
Eteläsatama	14,063	3,262	16,210	1,115	150,376	130,500	139,069	113,157
Sörn. satama	31,269	674	7,840	22,389	305,747	296,840	93,603	92,897
Vallilan asema ...	15,480	2,064	12,877	4,673	107,206	70,819	62,872	17,667
Herttoniemen satama	2,080	544	1,410	1,214	17,534	16,853	13,390	12,461
Yhteensä	96,485	11,304	62,019	44,062	981,677	913,495	575,266	501,758
1939 ¹⁾	60,015	21,395	61,930	19,979	663,502	630,474	629,988	591,407

Saapuneita vaunuja oli 107,789 ja lähteneitä 106,081, edellisistä oli kuormattuina 89.5 % ja jälkimmäisistä 58.5 %.

¹⁾ V:n 1939 lukuihin eivät sisälly Vallilan ja Herttoniemen asemien liikenneluvut.

Pikatavaraa saapui asemille kaikkiaan 2,085 tonnia ja lähetettiin yhteensä 3,874 tonnia.

Rautatielaitoksen veloitukset satamassa nousivat 43,7 milj. mk:aan.

Ulkomaan matkustajaliikenne. Helsingin sataman kautta saapui ulkomailta meritse 1,294 matkustajaa ja lähti 1,115 matkustajaa. Edellisen vuoden vastaavat luvut olivat 48,084 ja 47,352.

Nosturit. Nosturien käyttötunteja oli kaikkiaan 10,355 ollen lukumäärä 5,283 eli 33,8 % pienempi kuin edellisenä vuonna. Eri kuukausien kesken käyttötunnit jakautuivat seuraavasti:

Kuukausi	Makasiinilaiturin 25 tonnin nosturin käyttötunteja	Rahapajanlaiturin 2½—5 tonnin nos- turien käyttötunteja	Rahapajanlaiturin 2½ tonnin nosturien käyttötunteja	Käyttötunteja yhteensä
Tammikuu	3	34	6	43
Helmikuu	1	21	—	22
Maaliskuu	—	23	—	23
Huhtikuu	7	8	3	18
Toukokuu	12	417	464	893
Kesäkuu	30	608	707	1,345
Heinäkuu	37	424	579	1,040
Elokuu	37	482	518	1,037
Syyskuu	41	492	584	1,117
Lokakuu	41	726	750	1,517
Marraskuu	17	720	875	1,612
Joulukuu	19	744	925	1,688
Yhteensä	245	4,699	5,411	10,355
1939	439	6,664	8,535	15,638

Satamavesipostit. Satamavesiposteista otettiin vesimittarien mukaan vettä 17,560 m³, josta 11,563 m³ myytiin aluksille, 505 m³ annettiin maksettua valtion jäänsärkijöille, kaupungin hinaaja Hercules käytti 869 m³ ja loppu, 4,623 m³, on hukkavettä, josta osan talvella pakkassäällä annettiin juosta johdoista, etteivät ne jäätyisi ja halkeaisi. Vesiproomua ei kertomusvuonna käytetty.

Jäänsärkijät. Jäänsärkijä Otso otettiin valtion käyttöön joulukuun 1 p:nä 1939, ja luovutettiin takaisin kaupungille lokakuun 1 p:nä 1940, minkä jälkeen alus oli riisuttuna vuoden loppuun. V. 1940 oli satamahinaaja Hercules kulussa 584 tuntia, jona aikana se hinaten avusti 22 alusta laiturieihin ja niistä pois sekä hinasi kaupungin omia ruoppausproomuja ja vei vettä 6 alukselle yhteensä 46 m³. Palohälytyksiä ei ollut. Herculeksen suorittamista hinauksista ja muusta toiminnasta veloitettiin kaikkiaan 200,138 mk.

Kompassien tarkistus. Kompassien tarkistusta varten oli 24 alusta kiinnitettynä tarkistuspoijuun ja 43 tarkistuspaalustoon.

Satamakannanta. Satamakannantaosasto veloitti satamatuloja kertomusvuoden aikana yhteensä 21,346,662: 70 mk, vastaavan määrän edellisenä vuonna ollessa 42,053,482: 25 mk. Vähennys oli siis 20,706,819: 55 eli 49,2 %.

Veloitettujen maksujen kokonaismäärä ylitti tai alitti tuloarviossa arvioidun määrän, kuten selviää seuraavasta yhdistelmästä:

	Arvioidut tulot, mk	Todelliset tulot, mk	Ylijäämä (+) tai vajaus (—), mk
Tuulaaki kaupunkiin osoitetuista tavarosta	14,000,000: —	7,918,662: 35	— 6,081,337: 65
Tuulaaki muihin kaupunkeihin osoitetuista tavarosta	300,000: —	334,215: 30	+ 34,215: 30
Liikennemaksut	16,000,000: —	6,514,244: 20	— 9,485,755: 80
Makasiinivuokrat	300,000: —	216,011: 70	— 83,988: 30
Satamamaksut	3,500,000: —	1,198,424: 40	— 2,301,575: 60
Nosturimaksut	600,000: —	452,050: —	— 147,950: —
Maksut aluksille annetusta vedestä	300,000: —	135,312: —	— 164,688: —
Paikanvuokrat	2,700,000: —	3,493,375: 60	+ 793,375: 60
Venelaiturimaksut	50,000: —	82,312: —	+ 32,312: —
Hinausmaksut	350,000: —	200,138: —	— 149,862: —
Helsingin Makasiini oy:n suoritettava korvaus satamakannantao- saston viranhaltijain palkkauk- sesta	212,424: —	218,051: —	+ 5,627: —
Lentokoneiden satamamaksut	30,000: —	30,000: —	—
Erinäiset huoneistovuokrat	616,010: —	551,458: —	— 64,552: —
Automaattipuhelimet	6,000: —	873: 15	— 5,126: 85
Sekalaisia tuloja	5,000: —	1,535: —	— 3,465: —
Yhteensä	38,969,434: —	21,346,662: 70	—17,622,771: 30

Kertomusvuoden tuloarvioon verraten veloitus osoitti 17,622,771: 30 mk:n eli 45.2 % vähennystä. Kun veloitetusta määrästä vähennetään palautukset 214,399: 05 mk, jää veloitus 17,837,170: 35 mk eli 45.8 % tuloarvion määrää pienemmäksi.

Tuulaakimaksut kaupunkiin osoitetuista tavarosta nousivat 7,904,159: 70 mk:aan ja vientitavaroista 14,502: 65 mk:aan. Ulkomailta maahan tuotujen, yleisestä varastosta otettujen tavarain tuulaakimaksut nousivat 1,227,782: 70 mk:aan, mikä määrä sisältyy jo edellä mainittuun tuontitavaroista saatuun tuulaakimaksujen kokonaismäärään. Kaupunkiin osoitetusta tavarasta suoritettua tuulaakia peruutettiin 30,055: 90 mk, joten nettoveloitukseksi jää 7,888,606: 45 mk, ollen summa 8,222,385: 35 mk eli 51.0 % edellisen vuoden vastaavaa määrää pienempi.

Tuulaakimaksut muihin kaupunkeihin osoitetusta tavarasta nousivat 334,215: 30 mk:aan ollen summa 241,709 mk eli 42.0 % pienempi kuin edellisenä vuonna. Puheena olevat tuulaakimaksut jakautuivat v. 1940 ja 1939 seuraavien kaupunkien kesken:

	1940 mk	1939 mk
Tampere	157,938: 35	320,787: 60
Lahti	48,705: 90	141,421: 70
Hämeenlinna	12,604: 80	84,657: 20
Jyväskylä	114,966: 25	29,057: 80
Yhteensä	334,215: 30	575,924: 30

Liikennemaksujen kokonaismäärä oli 6,514,244: 20 mk, josta ulkomailta tulleista tavarosta 6,110,109 mk, maasta viedyistä tavarosta 256,029 mk ja oman maan paikkakunnilta saapuneista tavarosta 148,106: 20 mk. Ulkomailta maahan tuotujen, yleisestä varastosta otettujen tavarain liikennemaksut nousivat 842,087 mk:aan sisältyen määrä jo edellä oleviin ulkomailta tuotujen tavarain liikennemaksuihin. Peruutukset, 140,820: 50

mk, huomioon ottaen, jää nettoveloitukseksi 6,373,423: 70 mk, ollen summa 10,782,075: 50 mk eli 62.8 % edellisen vuoden vastaavaa määrää pienempi.

Satamamaksut nousivat 1,198,424: 40 mk:aan, josta peruutukset 39,525: 50 mk vähennettyinä, jää nettoveloitukseksi 1,158,898: 90 mk, ollen se 2,684,016: 35 mk eli 69.8 % pienempi edellisen vuoden vastaavaa määrää. Satamamaksujen veloitus jakautui erilaista liikennettä harjoittavien alusten kesken seuraavasti:

	Mk
1) aluksista, jotka saapuivat suoraan ulkomailta tai lähtivät ulkomaille	1,059,739: 80
2) aluksista, jotka ulkomaan liikenteessä poikkesivat toiseen Suomen satamaan purkamaan tai lastaamaan	12,149: 90
3) aluksista, jotka tullikamaripassilla kulkivat kotimaisessa liikenteessä.....	1,788: —
4) aluksista, jotka ilman tullikamaripassia kulkivat kotimaisessa liikenteessä	76,436: 50
5) aluksista, jotka tullikamaripiirissä harjoittivat matkustajaliikennettä	10,674: 30
6) aluksista, jotka tullikamaripiirissä harjoittivat hinauksia ja pelastuksia.....	3,943: 40
7) jäämaksuja	33,692: 50
Yhteensä	1,198,424: 40

Ulkomaista liikennettä harjoittavien alusten ryhmien 1, 2 ja 7, satamamaksut jakautuivat edellisen jakoperusteen ja alusten kotipaikan mukaan seuraavasti:

Ryhmä	Helsinkiläiset alukset, mk	Muut suomalaiset alukset, mk	Ulkomaalaiset alukset, mk	Yhteensä, mk
1)	442,137: 60	148,374: 60	469,227: 60	1,059,739: 80
2)	8,195: 60	2,284: 80	1,669: 50	12,149: 90
7)	12,277: —	6,161: —	15,254: 50	33,692: 50
Yhteensä	462,610: 20	156,820: 40	486,151: 60	1,105,582: 20

Satamamaksuista tuli helsinkiläisten alusten osalle 41.8 %, muille suomalaisille aluksille 14.2 % ja ulkomaisille aluksille 44.0 %. Peruutukset ja alennukset huomioonottaen nousi helsinkiläisten alusten osuus (alennukset ja palautukset 34,876: 70) 427,733: 50 mk:aan, muiden suomalaisten alusten (alennukset ja palautukset — mk) 156,820: 40 mk:aan ja ulkomaisten alusten (alennukset ja palautukset — mk) 486,151: 60 mk:aan eli yhteensä satamamaksut 1,070,705: 50 mk:aan, ollen helsinkiläisten alusten osuus silloin 40.0 %, muiden suomalaisten alusten 14.8 % ja ulkomaisten alusten 45.4 %.

Matkailija-alkuksia ei vuonna 1940 käynyt Helsingissä, joten niistä ei kertynyt satamamaksuja.

Kotimaan liikenteessä kulkevien alusten satamamaksut nousivat 92,842: 20 mk:aan, josta alennukset ja peruutukset, 4,648: 80 mk, vähennettyinä, jäi suoritettavaksi 88,193: 40 mk.

Makasiinivuokria saatiin 28.0 % vähemmän kuin mitä kertomusvuoden talousarviossa oli arvioitu, ja olivat 177,471 mk eli 45.1 % pienemmät kuin

edellisenä vuonna. Eri tavaravajain kesken vuokrat jakautuivat seuraavasti:

	Mk		Mk		Mk
N:o 1	12,060: 20	N:o 7	31,284: —	N:o 11	36,293: 70
» 2	1,068: —	» 8	13,564: 20	» 12	63,823: —
» 3	3,712: —	» 9	22,632: —		
» 4	3,376: 40	» 10	28,198: 20		
				Yhteensä	216,011: 70

Paikanvuokrat ylittivät 29.4 %:lla tuloarviossa arvioidun määrän ollen 2,018,189: 25 mk eli 136.8 % edellisen vuoden vastaavaa määrää suuremmat. Laitureille varastoidusta tavarasta kertyi vuokria 346,228: 30 mk ja vuokratuista varastoalueista 3,147,147: 30 mk, ollen viimeksi mainitusta summasta 742,337: 95 mk eli 23.6 % Helsingin Makasiini oy:n suorittamaa vuokraa.

Aluksille annetusta vedestä kertyi tuloja 54.9 % alle arvioidun määrän nousten summa 135,312 mk:aan ja jääden 66.9 % pienemmäksi kuin edellisenä vuonna.

Venelaiturimaksut ylittivät 64.6 %:lla tuloarviossa arvioidun määrän ja olivat 149,870 mk eli 64.5 % edellisen vuoden vastaavaa määrää pienemmät.

Lentokoneiden satamamaksujen veloitus oli täsmälleen sama kuin tuloarviossa arvioitu määrä, 30,000 mk, ollen yhtä suuri kuin edellisen vuoden vastaava velotus.

Nettoveloitus nousi kertomusvuonna 21,132,263: 65 mk:aan ollen 20,391,244: 15 mk eli 49.1 % edellisen vuoden vastaavaa määrää pienempi. Palautukset ja peruutukset tekivät 214,399: 05 mk, edellisenä vuonna 529,974: 45 mk.

Veloitusilmoituskirjoja oli 74,844 eli 176,189 (70.2 %) vähemmän kuin edellisenä vuonna. Keskimääräinen veloitettu määrä kutakin ilmoituskirjaa kohden eri osastoissa selviää seuraavasta:

	Veloitettu bruttomäärä, mk	Ilmoituskirjain koko lukumäärä	Keskimääräinen veloitettu määrä, mk
Pääosasto	5,534,735: 45	25,822	214: 34
Alaosasto	110,142: 95	8,409	13: 10
I haaraosasto	1,896,110: 05	13,633	139: 08
II » 1)	—	—	—
III »	6,250,048: 20	12,133	515: 13
IV »	4,616,943: 80	7,106	649: 72
V »	2,938,682: 25	7,741	379: 63
Yhteensä	21,346,662: 70	74,844	285: 22

Maksuista vapautettujen veloitusilmoituskirjojen lukumäärä oli 8,258, niistä 148 kauttakulikutavaroita varten.

Eri kuukausien kesken v. 1940 ja 1939 veloitus 2) jakaantui seuraavasti:

1) II haaraosasto oli koko v:n 1940 suljettuna.

2) Helsingin Makasiini oy:n suorittettavaa korvausta, 218,051 mk v. 1940 ja 212,424 mk v. 1939, satamakannantaosaston viranhaltijain palkkauksesta, huomioon ottamatta.

	1940 Mk	1939 Mk
Tammikuu	1,045,456: 30	3,857,802: 65
Helmikuu	653,553: 70	2,825,182: 25
Maaliskuu	928,577: 10	3,544,878: 25
Huhtikuu	1,667,149: 70	3,865,165: 10
Toukokuu	1,434,665: 35	4,304,217: 90
Kesäkuu	1,729,698: 25	4,727,675: —
Heinäkuu	2,571,609: 70	4,354,342: 60
Elokuu	1,775,273: 85	4,644,577: 25
Syyskuu	1,663,997: 85	3,990,989: 50
Lokakuu	2,469,122: 40	2,668,414: 75
Marraskuu.....	2,280,681: 95	2,212,404: 05
Joulukuu	2,908,825: 55	845,408: 95
Yhteensä	21,128,611: 70	41,841,058: 25

Saatavia edellisiltä vuosilta oli 157,999 mk; kun summaan lisätään vuoden nettoveloitus, oli veloitettava määrä 21,290,262: 65 mk.

Kannanta. Kertomusvuoden veloituksia kertyi kassaan 20,504,085: 55 mk ja edellisen vuoden veloituksia 148,249: 85 mk eli yhteensä 20,652,335: 40 mk, ollen summa 97.0 % koko veloitettavasta määrästä. Rahatoimiston välityksellä kannettiin 800,518: 20 mk. Poistoja kertymättömistä saatavista tehtiin yhteensä 2,525: 65 mk:n arvosta, siitä 1,125: 65 mk v:lta 1938 ja 1,400 mk kertomusvuodelta, vastaten 0.007 % vuoden saatavamäärästä. Palautukset, kertomusvuoden veloituksista 214,399: 05 mk ja edellisen vuoden veloituksista 17,086: 40 mk eli yhteensä 231,485: 45 mk, huomioiden, jäi nettokannoksi 21,221,368: 15 mk ja saatavia seuraavaan vuoteen 49,282: 45 mk, josta 40,658: 95 mk kertomusvuodelta, 1,789: 40 edelliseltä vuodelta ja 6,834: 10 mk v:lta 1938. Vararikoissa ei valvottu saatavia.

Helsingin Makasiini oy:n kautta veloitettiin tuulaakia 4,501,943: 15 mk ja liikennemaksuja 3,053,682: 90 mk eli yhteensä 7,555,626: 05 mk, mikä määrä vuoden kuluessa tilitettiin satamakannantaosastolle.

Tullipakkahuoneen ulkopuolella tapahtuva tavarain punnitseminen. Tullipakkahuoneen ulkopuolella suoritettiin tavarain punnitsemisia 23 eri liikkeelle, joiden laskuun punnittiin 63,119 tonnia erilaista tavaraa ja mitattiin 468 m³ polttopuita. Edellisenä vuonna punnittiin 47,766 tonnia ja 32,154,032 litraa erilaista tavaraa. Näihin punnituksiin käytettiin kaikkiaan 4,978 tuntia, ja vaakamestarit kantoivat niistä korvauksia 121,580 mk, mistä määrästä tuli heidän omiksi palkkioikseen 41,589: 30 mk, heidän 38 apulaisensa palkkioiksi 57,526 mk ja muihin kustannuksiin 22,464: 70 mk.

Helsingin Makasiini oy. varastoi kertomusvuonna tavaraa 17,829 tonnia, kun edellisenä vuonna vastaava määrä oli 25,538 tonnia, ja antoi varastosta 20,169 tonnia, kun vastaava määrä edellisenä vuonna oli 25,937 tonnia. Yhtiön laiturihuolto v. 1940 ja 1939 osoitti seuraavaa:

	1940	1939
Aluksien lukumäärä	327	1,257
Tavaralähetysten lukumäärä	21,861	105,954
Siitä laiturihuollon kautta.....	20,575	100,202
Kokonaislasteja, tonneja	182,094	457,250
Siitä laiturihuollon kautta.....	83,659	250,923

Yhtiön rakennuttaman uuden-K-makasiinin sisustustyöt ja tilaaman neljän nostokurjen asentamistyöt saatettiin vuoden kuluessa loppuun.